Gemeente Midden-Delfland
Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden
T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92
E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl

Datum	7 juni 2023
Nummer	2023-08-
Datum commissievergadering	19/20 juni 2023
Datum raadsvergadering	4 juli 2023

Oplegger

Zaaknummer	446361
Onderwerp	Zienswijze ontwerp begroting 2024 Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Portefeuillehouder	M. Oderwald - Ruijsbroek F.A. Voskamp
Uiterste behandeldatum (met toelichting)	04-07-2023 Uiterste datum indienen zienswijze is 12 juli.
Eerdere besluitvorming	
Samenvatting voorstel	Regionale samenwerking binnen de beleidsvelden mobiliteit en economisch vestigingsklimaat is georganiseerd binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Jaarlijks kan de gemeente een zienswijze indienen op de begroting. Deze regionale samenwerking biedt een meerwaarde voor Midden-Delfland. Evenals voorgaande jaren is het voorstel een instemmende zienswijze af te geven. De begroting MRDH 2024 kent een omvang (lasten) van 642,9 miljoen euro. Het meeste hiervan ter grootte van 476,8 miljoen is bestemd voor de exploitatie openbaar vervoer. Overige bestedingen zijn bestemd voor infrastructurele projecten op het gebied van verkeer en openbaar vervoer, financieringskosten vervoersbedrijven en personele lasten en versterken economisch vestigingsklimaat. Uitgaven voor mobiliteit worden gedekt uit een Rijksbijdrage. Dekking voor het economisch vestigingsklimaat vanuit de inwonersbijdrage van € 2,97. Voor Midden-Delfland stijgt deze bijdrage in totaal met € 2.886,- naar € 57.820,-.
Beslispunten	De gemeenteraad besluit om: 1. In te stemmen met de ontwerpbegroting MRDH 2024; 2. In te stemmen met de inflatiecorrectie van de inwonersbijdrage met € 0,15 tot een bedrag van € 2,97 per inwoner; 3. Bijgevoegde instemmende zienswijze vast te stellen en deze toe te zenden aan de MRDH; 4. De voorlopige jaarstukken MRDH 2022 voor kennisgeving aan te nemen.
Bijlage(n)	1. Concept zienswijzebrief Midden-Delfland, 4 juli 2023, kenmerk 427549; 2. Brief MRDH aanbieding ontwerp begroting 2023 d.d. 20 april 2023, kenmerk 101146; 3. Ontwerpbegroting 2024 en meerjarenbegroting 2025-2027 (met elkaar, voor elkaar); 4. Begroting MRDH 2024 in één oogopslag in beeld;

	5. Kadernota MRDH begroting 2024; 6. Brief MRDH aanbieding voorlopige jaarstukken 2022 d.d. 28 april 2023, kenmerk 101314; 7. Controleverklaring en accountantsverslag jaarrekening 2022 MRDH.
Advies commissie	

Raadsbesluit	o Akkoord / o Niet akkoord	
	Opmerking:	
	Datum van besluit gemeenteraad:	
	A. de Vos griffier	Drs. A.P.J. van Hemmen voorzitter

Inleiding
Gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht hun begroting voor een zienswijze in te dienen bij de gemeenteraad en hun jaarrekening ter kennisname toe te sturen. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag heeft aan deze verplichtingen voldaan. Dit advies is bedoeld om te komen tot een inhoudelijke reactie.

Zienswijze begroting 2024
Gemeenschappelijke regelingen zijn wettelijk verplicht hun (meerjaren)begroting voor een zienswijzenprocedure aan de gemeenteraad aan te bieden. Het AB stelt met in acht name van de zienswijzen de begroting definitief vast. Na de wetswijziging van 2022 moeten deze stukken voor 30 april aan de gemeenteraad zijn aangeboden met een zienswijzentermijn van 12 weken. De MRDH voldoet hieraan. Het algemeen bestuur moet de begroting voor 15 september vaststellen. Vaststelling is gepland voor 8 september, na behandeling in de adviescommissies van de MRDH.

Jaarrekening 2022
Gemeenschappelijke regelingen bieden de gemeenteraad ter kennisname hun jaarrekening aan. Vaststelling gebeurt door het AB. Dit moet gebeuren voor 15 juli. Planning is 7 juli na behandeling in de Rekeningcommissie. De controle door de accountant is inmiddels afgerond en deze heeft op 20 april jl. een goedkeurende verklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid afgegeven bij de jaarrekening. Het accountantsrapport is als bijlage bij de stukken gevoegd.
In het verleden was sprake van een verschil van interpretatie tussen de MRDH en de belastingdienst over de plicht voor de vennootschapsbelasting. Eind 2022 is hier een vaststellingsovereenkomst over afgesloten. Resultaat hiervan is dat een geadviseerde structurele afdracht van 1,75 miljoen kan vervallen en daarmee beschikbaar blijft voor de programma's 1 en 2 (verkeer en openbaar vervoer).

Beoogd maatschappelijk effect
De uitvoerende werkzaamheden van MRDH en gemeenten in samenwerking met provincie en Rijk zijn gericht op de opdrachten uit de strategische agenda:
1. Activiteiten verstedelijking faciliteren met een bijdrage aan de brede welvaart;
2. Ondersteunende aanpak mismatch onderwijs-arbeidsmarkt;
3. Zorgen voor collectieve vormen van mobiliteit, ten behoeve van een prettige en duurzame leefomgeving;
4. Met het vernieuwen van werklocaties bijdragen aan een samenhangend ruimtelijk-economisch beleid gericht op een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat;
5. Kwaliteit mobiliteitsnetwerk op orde houden en zo mogelijk verbeteren, waardoor voorzieningen (daily urban system) bereikbaar blijven;
6. Financieel herstel OV-systeem na corona, met als doelstelling in 2024 een gelijk reizigersaantal als in 2019.

Argumenten
1.1 Regionale samenwerking heeft meerwaarde
Doelstelling in 204 bij de oprichting van de MRDH was het beter benutten van de economische groeipotentie van de regio. Uit onderzoek van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) blijkt dat met een betere regionale samenwerking een groter resultaat van 2 tot 4% van de economische groeipotentie haalbaar is. Om dit proces te ondersteunen heeft de MRDH een regionale functie voor de kerntaken 'economische vestigingsklimaat (vernieuwen economie)' en 'mobiliteit (Vervoersautoriteit)'.
Beide taken zijn gemeentegrens overstijgend en hebben een directe relatie met de provincie Zuid-Holland. Samenwerking is efficiënt en effectiever. Inhoudelijk krijgt deze vorm via de Groeiagenda Zuid-Holland en de Strategische Agenda MRDH. Het ontwerp van de Strategische Agenda kent zes opdrachten die via deze begroting inhoudelijk en financieel zijn uitgewerkt in concrete acties. Van de volgende zes opdrachten zijn vijf gericht op de middellange termijn; de laatste bij voorkeur op korte termijn met een eindigheid in 2025:

1. Investeren in bereikbaarheid om de inwonersgroei in de regio te faciliteren;
2. Toekomstbestendige economie stimuleren;
3. Actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren;
4. Vernieuwen van werklocaties;
5. Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk;
6. Herstellen van het OV-systeem (*tijdeijke opdracht vanuit corona*).

Uitwerking vindt plaats in de begroting MRDH. Deze kent drie programma's die hierna per argument zijn toegelicht.

1.2 Programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer
Voor mobiliteit ontvangt de MRDH een rijksbijdrage. Hiervan is 80%, ongeveer 425 miljoen euro, bestemd voor het openbaar vervoer (OV). Vanuit de groei van de bevolking en het herstel van het OV is dit een relatief laag bedrag, dat grotendeels is bestemd via de langlopende concessie voor het aanbieden van het OV.

1.3 Programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer
Voor de investeringen in mobiliteit is jaarlijks 20%, in een bandbreedte van 100 tot 125 miljoen, van de rijksbijdrage beschikbaar. Grotendeels is dit budget in afstemming met provincie en Rijk bestemd voor grotere regionale projecten. Gemeente maken hier gebruik van bij thema's zoals verkeersveiligheid en fietsen.

1.4 Programma Economisch Vestigingsklimaat
Dit programma wordt bekostigd vanuit de inwonersbijdrage. Deels zijn dit personele kosten. Gemeenten kunnen bij vernieuwende economische projecten met een regionale meerwaarde co-financiering krijgen vanuit de bijdrageregeling MRDH. Kernpunt is de verbetering onderwijs-arbeidsmarkt, door ondersteuning van mbo/hbo-campussen en ondersteuning LLO-projecten (leven lang ontwikkelen). Andere hoofdlijnen zijn het ondersteunen van het regionale MKB en het versterken innovatieve ecosysteem in de regio, mede vanuit de samenwerking met InnovationQuarter en YesDelft!. Een formele taak van de MRDH is het ondersteunen en adviseren richting provincie over het vernieuwen van werklocaties vanuit het economisch en maatschappelijk belang van deze gebieden.

Kanttekeningen

2.1 Concrete zaken die direct aan Midden-Delfland gerelateerd zijn
Het onderzoek van de OESO richt zich op het verbeteren van de samenwerking met als doel het beter functioneren van het daily urban system (belangrijkste dagelijkse verplaatsingen voor woon, werk, studie en ontspanning). De diverse projecten en maatregelen die in de begroting MRDH staan dragen hier aan bij, waarbij onze inwoners ook profiteren door de groei van het grotere geheel. Een deel van deze projecten zijn direct van belang voor onze gemeente. Doordat deze van invloed (kunnen) zijn op het bestuurlijk handelen, zijn deze apart genoemd:

1. Gebiedsuitwerking Greenport 3.0 in Westland; gericht op een robuust netwerk voor de bereikbaarheid van de Greenport;
2. Verkenning viersporigheid Leiden-Dordrecht (Oude Lijn), waarbij specifiek aandacht voor inpassing is benoemd ;
3. Opstellen regionale fietsagenda, met als doelstelling verbetering 800 km fietspad met 50% subsidie voor gemeenten, waaronder programma metropolitane routes vanuit Gebiedsuitwerking Greenport 3.0;
4. Onderzoek en aanpak verbetering bereikbaarheid van recreatie- en natuurgebieden waaronder concept van groene OV-haltes;
5. Kennisdeling en ondersteuning actieve mobiliteit (lopen, fietsen), OV en deelmobiliteit, innovatieve mobiliteitsoplossingen en duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid (onderwijs en gedragsbeïnvloeding);
6. Samenwerking met de Stichting Greenport West-Holland gericht op het versterken van de Greenport vanuit bereikbaarheid, innovatie via o.a. campussen en het innovatieprogramma Greentech.

2.2 MRDH heeft aandacht voor brede welvaart en landschap
De MRDH houdt bij de uitvoering van de kerntaken rekening met een breder belang dan specifiek economie en mobiliteit. Versterken van de economie heeft als uitgangspunt te zorgen voor een toekomstbestendige circulaire en digitale economie en tegelijkertijd bij te dragen aan een bredere werkgelegenheid. De ontwikkeling en blijvende aandacht voor campussen en de human capital agenda (LLO) zijn daar voorbeelden. Hierbij is specifiek aandacht voor de diverse kwetsbare stedelijke wijken in de regio.
Behoud van de leefbaarheid en open ruimte is specifiek benoemd bij het faciliteren van de inwonersgroei. Bij de zienswijze is gevraagd onderzoek te doen naar de wijze waarop de kerntaken van de MRDH de brede welvaart in de regio kan verbeteren. Door een aantal van de meest relevante onderwerpen te benoemen in de uitwerking van de opdrachten, wordt ook op een adequate wijze invulling gegeven aan dit verzoek.

Financiën
De gemeentelijke bijdrage aan de MRDH bestaat uit een inwonersbijdrage voor de versterking van het economisch vestigingsklimaat. De taken van de Vervoersautoriteit worden bekostigd vanuit de Rijksbijdrage BDU-verkeer en vervoer. De begroting MRDH is structureel in evenwicht.
Overeenkomstig het provinciaal toezicht hanteert de MRDH het principe dat in een jaar een tijdelijk tekort op de dekking van de BDU-uitgaven mag zijn, mits dit binnen een periode van vier jaar weer een positief saldo is. De aangeboden begroting voldoet hieraan.

Exploitatierisico openbaar vervoer
Als gevolg van diverse corona-maatregelen is in 2021 en 2022 het gebruik van het OV aanzienlijk gedaald. Daarnaast is sprake van een stijging van energie- materiaal en loonkosten. De Rijksbijdrage biedt onvoldoende ruimte om deze financiële consequenties geheel te compenseren. In de begroting zijn de grootste risico's op overschrijding voorkomen door de uitvoering van de ambities af te stemmen op de beschikbaarheid van middelen. Hierdoor blijft sprake van een structureel sluitende begroting. Tegelijkertijd is sprake van diverse lobbytrajecten om extra financiële middelen vanuit het Rijk te ontvangen. Voorbeelden hiervan zijn gezamenlijke aanvragen voor het Nationaal Investeringsfonds, overleg Rijk bij maatregelen vanuit MIRT-MoVe, gekoppeld aan verstedelijkingsopgave en compensatie OV (verstedelijking en corona) en extra middelen van regionale fietsagenda.

Structurele subsidies
De MRDH verstrekt via de begroting een drietal structurele subsidie:
- CROW (Kennisplatform infrastructuur, openbare ruimte en verkeer en vervoer) van € 900.000,- voor het landelijke Kennisprogramma Verkeer en Vervoer ;
- InnovationQuarter van € 986.081,- voor de activiteiten die voortvloeien uit de functie als regionale ontwikkelingsmaatschappij in Zuid-Holland;
- Yes!Delft van € 500.000,- voor de ontwikkeling van regionale innovatieve technische oplossing ten behoeve van gemeenten met een relatie naar de Groeiagenda Zuid-Holland.

Inwonersbijdrage economisch vestigingsklimaat
De inwonerbijdrage stijgt met € 0,15 naar € 2,97 per inwoner. Deze bijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners van Midden-Delfland per 1 januari 2023 van 19.468. Hiermee is de bijdrage 2024 aan de MRDH € 57.820,-. Ten opzichte van 2023 is dat een stijging met € 2.886,-. Om de huidige werkzaamheden te continueren stellen wij u voor in te stemmen met de indexatie van de inwonersbijdrage. In het ontwerp van de gemeentelijke begroting 2024-2027 verwerken wij deze uitgave.
Afspraak voor de dekking van de kosten voor de bedrijfsvoering is dat maximaal 20% van de centrale directiefunctie ten laste van de Inwonersbijdrage EV wordt gebracht. De overige 80% komt ten laste van de BDU Va. Van de inwonersbijdrage EV mag maximaal € 1,21 worden ingezet voor personele lasten. In de conceptbegroting is dat € 1,07. Het restant aan inkomsten wordt gebruikt voor projecten die het economisch vestigingsklimaat versterken.

Resultaat jaarrekening 2022
De jaarrekening 2022 sluit met een positief resultaat van € 454.819,-. Dit is volledig toe te schrijven aan het programma EV. Een deel van € 615.013,- is voor aangegane verplichtingen voor projectbijdragen. Het restant van € 289.806,- is budget vanuit het onbenutte deel van de bijdragenregeling EV. Dit budget wordt de komende twee jaar vanuit de egalisatiereserve ingezet om in de regionale economie te investeren.

Communicatie en participatie
De begroting 2024 en jaarstukken 2022 zijn kaders voor de regionale samenwerking op de terreinen verkeer en openbaar vervoer en verbeteren economie. Deze samenwerking richt zich op de bovengemeentelijke maatschappelijke opgaven. Directe communicatie vanuit de gemeente is niet direct noodzakelijk. De gemeentelijke communicatie is wenselijk bij concrete projecten om op die manier de meerwaarde van de regionale samenwerking voor inwoners en ondernemers zichtbaar te maken.
Na vaststelling van de begroting vindt vanuit de MRDH communicatie plaats. Overigens dient op basis van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen keuzes over participatie bij de gemeenschappelijke regelingen gemaakt te worden. Verwachting is dat daar dit jaar voorstellen vanuit de regeling MRDH worden gedaan.

Vervolgstappen
Begroting MRDH 2024
Tot 12 juli kunnen de 21 gemeenteraden in de regio een zienswijze indienen. Deze worden behandeld in de adviescommissies van 23 augustus, waarna vaststelling van de begroting door het AB is gepland op 8 september 2023.

Jaarstukken MRDH 2022
De jaarstukken zijn ter kennisname toegestuurd. Na bespreking in de bestuurscommissies zijn deze documenten behandeld in de rekeningcommissie van 5 juni. Vaststelling van de jaarstukken is gepland in het AB van 7 juli 2023.

Reactie college op commissiebehandeling